

Taloustieteellisen tutkimuslaitoksen toiminta v. 1962

Tässä toimintakertomuksessa vuodelta 1962 selostetaan lähinnä tutkimuslaitoksen tieteellisiä töitä sekä "ulospäin" suuntautuvaa selvitys- ja informaatiotoimintaa - tavanomaisiin pankin toimintaan liittyviin tehtäviin, säännöllisiin tilastotöihin jne. ei sanottavasti puututa.

Julkaisut

"Monthly Bulletinia" julkaistiin vuoden aikana entisessä muodossaan. Pääkirjoituksissa "Recent Developments" on käsitelty ajankohtaista taloudellista kehitystä. Taka-artikkeleissa on käsitelty Suomen Pankin toimintaa, taloudellista kehitystä yleensä, rahanuudistusta, sotienjälkeisiä vaaleja, ulkomaankauppaa, maksutasetta, maatalouspolitiikkaa, valtiontaloutta, julkisen talouden rahoittamaa pääomanmuodostusta, kansantuloa, väestön elinkeino- ja ammattiasemarakenteen muutoksia, taloudellista kasvua ja sosiaalista hyvinvointia.

Lehteä ilmestyi vuodelta 1962 yhteensä 11 numeroa, joista ensimmäinen oli kaksoisnumero (johtuen tutkimuslaitoksen muutosta). Lehti ilmestyi 24-sivuisena paitsi tammi-helmikuussa, huhti-, touko- ja lokakuussa 28-sivuisena. Lehden painos oli alkuvuodesta 4 700 kpl ja kesäkuusta lähtien 4 800 kpl. Lisäksi ilmestyi eripainoksia: rahanuudistuksesta 400 kpl, vaaleista 350 kpl, maatalouspolitiikasta 125 kpl, kansantulosta 200 kpl, väestön muutoksista 100 kpl ja taloudellisesta kasvusta ja sosiaalisesta hyvinvoinnista 300 kpl.

Suomen Pankin vuosikirja vuodelta 1961 (42. vuosikerta) jul-

kaistiin edellisenä vuonna uusitussa asussa. Uutena lukuna tämä vuosikirja sisältää selonteon vuoden 1963 alussa toimeenpantavasta rahanuudistuksesta samoin kuin rahanuudistusta koskevat lait. Kirjan suomenkielinen painos oli 625 kpl, ruotsinkielinen 350 kpl ja englanninkielinen 950 kpl, eli painos yhteensä 1 925 kpl. Rahalakien erillinen suomenkielinen painos oli 4 650 kpl, ruotsinkielinen 4 400 kpl ja englanninkielinen 7 800 kpl, eli painos yhteensä 16 850 kpl.

Tutkimuslaitoksen julkaisujen A-sarjassa julkaistiin kaksi nidettä Taloudellisia Selvityksiä 1962. Nide I sisälsi seuraavat kirjoitukset: Maisteri Vartiaisen ja lainop.yliopp. Jorma Halmeen "Valtion harjoittama lainananto", maisteri Erkki Mäentakasen "Suomen viennin rakenne ja sen muutokset vuosina 1956-1960", maisteri Kukkosen "Teollisuustuotannon volyymin lyhytaikaiset vaihtelut suhdanneanalyysin kannalta" ja maisteri Ulla Bredenbergin "Luottomarkkinatilaston periaatteista ja laskentaperusteista sekä Suomen rahoitustilinpito vuosien 1953-1960 lopussa". Niteen suomenkielinen painos oli 1 000 kpl ja ruotsinkielinen painos 400 kpl. Vartiaisen, Kukkosen ja Bredenbergin artikkelista on otettu eripainoksia.

Nide II sisälsi seuraavat kirjoitukset: maisteri Kailasvuoren "Kansainvälisen maksuvalmiuden ongelma ja Kansainvälinen Valuuttarahasto", lis. Korpelaisen "Yksityinen kulutus Suomessa vuosina 1948-1960", maisteri Lindblomin "Teollisuuden hinnat ja kustannukset 1950-luvulla" ja maisteri Laguksen "Hinnat ja palkat vuosina 1960-1962". Niteen suomenkielinen painos oli 1 000 kpl ja ruotsinkielinen painos, joka ilmestyi vuoden 1963 puolella, 400 kappaletta. Kolmesta ensin mainitusta kirjoituksesta on otettu

50 kpl eripainoksia.

B-sarjassa ei vuoden 1962 aikana ilmestynyt julkaisuja.

C-sarjassa julkaistiin vuoden 1962 aikana Talousyhteisön perustamista ja toimintaa koskeva kuvaus sekä sopimuksen suomenkielinen käännös "Euroopan talousyhteisön perustamissopimus" (C₁), painos 400 kpl. Talousyhteisön esittelyn on kirjoittanut lainop. kand. Paul Gustafsson ja sopimustekstin kääntämisestä on huolehtinut fil.maist. Olavi Saikku.

Työn alla olivat seuraavat julkaisut:

Torgny Lindgrenin "Til Finska Allmogens mera trygghet, En studie kring finska språket på Rikets Ständers Banks sedlar" (C₂), sen suomennos "Suomen Yhteisen-Cansan suuremmaksi wacuudexi, Tutkielma Valtakunnan Säätyjen Pankin seteleissä käytetystä suomen kielestä". Käännöstyön suoritti tri Mauno Jääskeläinen.

Prof. Nils Meinanderin kirjoittama "Peningpolitik under etthundrafemtio år, Finlands Bank 1811-1961 (C₃) sekä

Prof. Erik Dahménin teos "Ekonomisk utveckling och ekonomisk politik i Finland, En undersökning av åren 1949-1962 samt några framtidsperspektiv" (C₄). Tämän teoksen suomennos "Suomen taloudellinen kehitys ja talouspolitiikka, Vuodet 1949-1962 sekä tulevaisuuden näkymiä" oli maist. Kimmo Karan tehtävänä.

"Suomen Obligaatiokirja" täydennys vuodelta 1961 ilmestyi entisessä muodossaan. Se käsitti tiedot vuoden 1961 aikana liikkeeseen lasketuista obligaatiolainoista. Täydennysvihko ilmestyi 32-sivuisena ja painoksen määrä oli 500 kpl. (suom. ja ruots.)

Täydennysvihko vuodelta 1962 on tekeillä. Se poikkeaa huomattavasti edellisistä: julkaisun teksti on nyt laadittu myös englanninkielellä. Esitystapaa on muutettu siten, että eräät tie-

dot pääluettelon sarakkeista on siirretty "Huomautuksiin". Laitojen myydyt määrät esitetään eri taulussa. Vihon sivumäärä on 24 ja painos (ennakkotietojen mukaan) 500 kpl.

Tutkimuslaitos on, kuten aikaisemminkin, osallistunut Eduskunnan pankkivaltuusmiesten kertomuksen ja Suomen Pankin vuosikertomuksen laadintaan sekä hoitanut jälkimmäisen julkaisun ja *tilinpäätös-* *kertomuksen* kelun.

Tutkimuslaitos on entiseen tapaan avustanut johtokuntaa hankkien sen käyttöön tarvittavaa aineistoa, laatinut muistioita ja selvityksiä sekä suorittanut pääjohtajan ja johtokunnan muiden jäsenten antamia erikoistehtäviä. Tutkimuslaitoksen johtajan erityistehtävänä oli rahanuudistuksen suunnittelu ja valmistelu.

Tutkimuslaitos on edelleenkin informoinut kansainvälisiä rahalaitoksia (IMF, IERD, IFC ja BIS) Suomen taloutta koskevissa kysymyksissä sekä toimittanut näille sekä Yhtyneiden kansakuntien käyttöön niiden julkaisuissa ja tutkimuksissa tarvittavaa aineistoa. Mainittakoon myös täällä käyneille IMF:n ja IFC:n delegaatioille annettu informaatio. Tietoja ja selvityksiä on edelleen annettu monille muillekin kansainvälisille elimille, ulkomaisille pankeille, ulkomaisille tutkijoille jne. Kotimaassa on tietoja välitetty Tilastolliselle päätoimistolle ja sen julkaisuihin, valtion virastoille ja laitoksille, pankeille jne.

Laitoksen tehtäviin säännöllisesti kuuluvista tilastotöistä ovat suurimpia edelleenkin olleet, lukuun ottamatta jo mainittuja kansainvälisille elimille laadittavia tilastoja, Suomen Pankkia ja rahamarkkinoita koskevat tilastot, maksutaseen laatiminen, luottovolyymilaskelmat ja luottomarkkinatilasto, maksuvälinevarantotilastot sekä valtion velkaa ja valtion kassa-asemaa koskevat

puhdistuslaskelmat. Luottomarkkinoita (1960), luottovolyymia (1961) ja maksuvälinevarantoa (1962) koskevat tilastot on julkaistu Taloudellisissa Selvityksissä 1962:II.

Tutkijoiden työskentely

aiheesta

Lis. Laatto on jatkanut väitöskirjatutkimustaan/"Idänkauppa Suomen kansantaloudessa II maailmansodan jälkeen". Julkaisutoimintaa: "On the Nature of the Growth Process in the Finnish Economy" (yhdessä Timo Helelän ja J.J. Paunion kanssa, ilmestyy Weltwirtschaftliches Archiv'issa), "Koneiden ja laitteiden tuotannon kehityssuunnista ja viennin rakenteesta maailmantaloudessa" (ilmestyy Suomen metalliteollisuutta koskevassa tutkimussarjassa) sekä hakusana "Maailmantalous" (julkaistaan Yhteiskuntatieteiden Käsikirjassa).

Lis. Helelä on jatkanut väitöskirjatyötään aiheesta "Suomen teollisuustyöntekijöiden palkkojen muutokset vuosina 1920-1938 ja 1945-1958. Julkausutoimintaa: hakusana "Palkka" (julkaistaan Yhteiskuntatieteiden Käsikirjassa) sekä ylempänä mainittu J.J. Paunion ja Erkki Laaton kanssa tehty kirjoitus.

Lis. Korpelainen suoritti valtiotieteen lisensiaatin tutkinon 24.1. Julkaisutoimintaa: Kulutuksemme ja sen rakenne (Unitas 1962:2); Yksityinen kulutus Suomessa vuosina 1948-1960 (Taloudellisia Selvityksiä 1962:II); hakusana "Kulutus" (Yhteiskuntatieteiden Käsikirja); Kulutushyödykkeiden hintoihin vaikuttavista tekijöistä, välillisten verojen hintavaikutuksista sekä erilaisista hintapoliittisista keinoista (PM hintatasotoimikunnalle 20.3.1962 yhdessä Seppo Lindblomin kanssa); Varallisuusmuuttujien käytöstä kulutusfunktioissa (Taloustieteellisen Seuran Vuosikirja 1962);

haastattelulausunto aiheesta "Högkonjunktur och konsumtion" (Hbl 310/16.11.62).

Maist. Kukkonen sai keväällä valmiiksi lisensiaattityönsä aiheesta "Teollisuustuotannon volyymin lyhytaikaiset vaihtelut suhdanneanalyysin kannalta". Osa tästä tutkimuksesta julkaistiin Taloudellisissa Selvityksissä 1962:I. Muuta julkaisutoimintaa: "Kausivaihteluiden analyysi elektronisilla tietokoneilla" (Kansantaloudellinen Aikakauskirja 3/1962), muistio Oslossa pidettyä pohjoismaista kokousta varten aiheesta "Om eliminering av säsongvariationer och dess tillämpning på nationalproduktserier i fasta priser". Maist. Kukkonen on pannut alulle väitöskirjatutkimuksensa aiheesta "Lyhytaikaiset vaihtelut taloudellisissa aikasarjoissa ja häiriötekijät ekonometrisissa malleissa". Hän on jatkuvasti konsultoinut tilastollisia menetelmiä ja tilastomatematiikan laskelmien suorittamista tietokoneilla väitöskirjoja ja lisensiaattitutkimuksia tekeville tutkimuslaitoksen tutkijoille ja ohjelmoinut eräitä menetelmiä tietokoneille.

Maist. Vartiainen on kirjoittanut lisensiaattitutkimustaan aiheesta "Valtiontalous tulonmuodostuksen teoriassa". Tähän tutkimukseen sekä valtiontaloutta koskevaan virkatyöhön liittyen hän on laatinut selvityksen aiheesta "Valtion harjoittama lainananto" (yhdessä Jorma Halmeen kanssa), joka julkaistiin Taloudellisissa Selvityksissä 1962:I. Muuta julkaisutoimintaa: "Markkinatalouden toimintaedellytyksistä" (Kansantaloudellinen Aikakauskirja 2/1962), selvitykset hakusanoista "Hinnanmuodostus", "Hinta", "Kysyntä" ja "Tarjonta" (julkaistaan Yhteiskuntatieteiden käsikirjassa) sekä Suomen taloudellista kehitystä koskeva artik-

keli "The Statist" -lehteen.

Maist. Kailasvuori pannut alulle lisensiaattitutkimuksensa aiheesta "Lyhyen ajan pääomaliikkeet ja maksutaseen tasapaino". Osittain tähän työhön ja osittain virkatyöhön liittyen hän on kirjoittanut artikkelin "Kansainvälisen maksuvalmiuden ongelma ja Kansainvälinen valuuttarahasto", joka julkaistiin Taloudellisissa Selvityksissä 1962:II. Muuta julkaisutoimintaa: "Määräaikaisvaluuttakurssien teoria ja keskuspankin määräaikaisvaluuttapolitiikka" (Kansantaloudellinen Aikakauskirja 3/1962), artikkelit hakusanoista "Ulkomaankauppa" ja "Valuutta" (julkaistaan Yhteiskuntatieteiden käsikirjassa) sekä Taloustieteellisen Seuran II työkonferenssissa pidetty (valmisteltu) puheenvuoro (Taloustieteellisen Seuran vuosikirja 1962).

Maist. Puntila sai keväällä valmiiksi laudatur-työnsä aiheesta "Taloudelliset välineet Neuvostoliiton ulkopoliitikassa". Tämän jälkeen hän on ryhtynyt paneutumaan lisensiaattityöhönsä, jonka työnimenä on "Likviidien varojen hallussapidon teoreettiset perusteet ja yleisön likviditeetti Suomessa vuosina 1945-1962". Kootun empiirisen aineiston perusteella hän valmisteli selvitysartikkelia aiheesta "Yleisön likviditeetin kehityksestä Suomessa v. 1948-1962", jonka julkaiseminen jäi seuraavan vuoden puolelle. Muuta julkaisutoimintaa: artikkeli hakusanasta "Raha" (julkaistaan Yhteiskuntatieteiden Käsikirjassa) sekä Taloustieteellisen Seuran II työkonferenssissa pidetty (valmisteltu) puheenvuoro aiheesta "Rahoitustilinpito ja sen kehittäminen Suomessa" (Taloustieteellisen Seuran vuosikirja 1962).

Maist. Lindblom on pannut alulle lisensiaattitutkimuksen aiheesta "Teollisuuden investointien vaihtelut". Pääasiallinen materiaali tähän tutkimukseen tulee kertymään niistä tuloksista, joita tutkimuslaitoksessa suoritettut ja suoritettavat investointikyselyt antavat (ks. tarkemmin kohtaa "Investointikysely"). Julkaisutoiminta: "Teollisuuden hinnat ja kustannukset 1950-luvulla" (Taloudellisia Selvityksiä 1962:II), edellä mainittu yhdessä lis. Korpelaisen kanssa hintatasotoimikunnalle tehty muistio sekä selvitykset hakusanoista "Sijoitustoiminta", "Suhdannevaihtelut" ja "Suhdannepolitiikka" (yhdessä maist. Molanderin kanssa, julkaistaan Yhteiskuntatieteiden Käsikirjassa).

Maist. Molander on pannut alulle lisensiaattityönsä, jonka työnimenä on "Hintojen muutokset Suomessa toisen maailmansodan jälkeen". Tätä työtä hän pääsi aloittamaan saatuaan valtiotieteen kandidaatin tutkinnon suoritetuksi keväällä 1962. Julkaisutoimintaa: "Jakautuneista viivästyksistä" (Kansantaloudellinen Aikakauskirja 2/1962) sekä edellä mainitut, maist. Lindblomin kanssa kirjoitetut selvitykset hakusanoista "Investointitoiminta", "Suhdannevaihtelut" ja "Suhdannepolitiikka".

Maist. Pihkala on jatkanut venäjänkielen opintojaan ja seuraa edelleen neuvostolaisia taloudellisia ja taloustieteellisiä julkaisuja. Tärkeimmistä kirjoituksista hän on laatinut yhteenvedoja.

Edellä mainittujen lisäksi ovat muutkin laitoksen toimenhaltijat harjoittaneet jatko-opintoja. Mainittakoon, että maist. Bredenberg on syksystä alkaen jatkanut opintojaan Englannissa London School of Economics'issa, ja että ekonomi Hämäläinen suorit-

ti tammikuussa kansantaloustieteen cum laude approbaturin sekä laati syksyn aikana pro gradu-tutkielman aiheesta "Varastoinvestoinnit ja suhdannevaihtelut".

Tutkijat ovat jatkuvasti pitäneet kerran viikossa virka-ajan ulkopuolella "seminaarin", johon on osallistunut laitoksen ulkopuolisiakin henkilöitä (lähinnä Yliopistosta ja Tilastollisesta päätoimistosta) ja jossa on käsitelty lähinnä kansantaloustieteellisiä kysymyksiä. Tämä "seminaari" aloitettiin jo vuonna 1957.

Tutkimustöidensä sekä saamiensa erityistentävien lisäksi kaikki tutkijat ovat osallistuneet jatkuvasti ylläpidettyyn taloudelliseen selvitystyöhön. Edelleenkin on tutkijoiden kesken sovellettu ns. sektorijakoa (kukin seuraa jatkuvasti oman sektorinsa kehitystä) ja siihen ovat em. tutkijoiden lisäksi osallistuneet maisterit Bärlund, Honkanen, Mäenpää ja Lagus. Tutkijat ovat kirjoittaneet Bulletin'iin oman sektorinsa osalta pääkirjoitukset sekä useita taka-artikkeleita. Kuukausittain on johtokunnan käyttöä varten laadittu ns. sektorikatsaus ja kaksi kertaa vuodessa taloudellista kehitystä koskeva ennuste (ks. tarkemmin kohtaa "Suhdannekehityksen ennustaminen").

Tutkijat ovat myös osallistuneet taloudelliseen informaatiotyöhön pitämällä mm. esitelmää taloudellisia kysymyksiä käsittelevistä aiheista, esiintymällä radiossa ja televisiossa sekä avustamalla erinäisiä taloudellisia viikko- ja aikakausijulkaisuja.

Suhdannekehityksen ennustaminen

Tutkimuslaitoksessa nykyisin käytetty ennustemenetelmä käsittelee eri kysyntä- ja tarjontakomponenttien sekä hintakehityksen ja rahamarkkinamuuttujien aluksi erikseen tapahtuvan ennustamisen ja näiden ennusteiden yhteensovittamisen mm. huoltotaseiden muodossa.

Ennusteen laatimisessa käytetään eräissä tapauksissa yrittäjien suunnitelmista kerättyjä tietoja (vientij- ja investointikyselyt), mutta useimmissa tapauksissa ennusteet perustuvat tilastollisiin aikasarjoihin, joiden kehityksen suuntaa pyritään arvioimaan käyttäen hyväksi kaikkea tietoa niiden kehitykseen vaikuttavista tekijöistä. Aikasarja-aineistoa on ruvettu analysoimaan vuoden 1962 puolivälistä alkaen käyttämällä laskelmien suorittamisessa elektronista tietokonetta. Tietokoneelle ohjelmoiduilla kausivaihteluanalyysi- ja aikasarja-analyysimenetelmillä erotetaan sarjoista suhdannekehityksen seuraamisessa epäolennaiset vaihtelut. Kun tulokset lisäksi esitetään kuvioiden muodossa, saadaan entistä täsmällisempi ja havainnollisempi käsitys suhdannemuutosten suunnasta ja voimakkuudesta. Aikaisemmin voitiin pöytälaskukoneita käyttämällä analysoida perusteellisesti vain muutamia tärkeimpiä sarjoja. Nyt on voitu nopeasti lisätä sarjojen lukumäärää, joka oli vuoden 1962 päättyessä hieman toistasataa. Näiden suhdanneindikaattorien pitäminen ajan tasalla vaatii nykyisin vielä huomattavan määrän laskutyötä pöytälaskukoneilla, mutta tämäkin työ voidaan suureksi osaksi automatisoida Suomen Pankin oman tietokoneen saavuttua v. 1964. Paitsi taloudellisen kehityksen ennustamiseen ja seuraamiseen käytetään aikasarja-analyysin tuloksia myös varsinaisessa suhdannevaihteluita selvittelevässä tutkimustyössä, missä vähitellen lähestytään vaihetta, jossa ulkomaankauppa, kotimaisia kysyntätekijöitä, palkkojen ja hintojen kehitystä ja rahamarkkinoita koskevat mallirakennelmat kootaan kokonaistaloudelliseksi ennuste- ja suunnittelumalliksi.

Tietokoneiden käyttö

Tutkimuslaitos on edelleen käyttänyt tilastomatematiikan laskelmien suorittamisessa Suomen Kaapelitehtaan Elliot 803-tietokonetta. Osaksi on käytetty Suomen Kaapelitehtaan elektronikkaosastolla tehtyjä ohjelmia, osaksi on maist. Kukkosen toimesta ryhdytty tekemään omia ohjelmia. Kustannukset tietokoneiden käytöstä olivat vuonna 1962 yhteensä 590 400 vmk, mistä noin 400 000 vmk aiheutui ennustetoimintaa varten tehdyistä laskelmista ja loput välittömästi yksityisten tutkijoiden tutkimustöihin liittyvistä laskelmista.

Vuoden lopulla tutkimuslaitos osallistui Suomen Pankin oman tietokoneen hankintaan liittyvään suunnittelutyöhön. Maist. Kukkonen osallistui toukokuussa Elliot 803 -tietokoneen ohjelmointikursseille.

Investointikysely

Investointikyselyt kytkeytyvät sekä taloudellisen kehityksen ennakkointiin että tieteelliseen tutkimustyöhön. Investointikyselyjen avulla on pyritty saamaan tietoja teollisuuden suorittamista ja suunnittelemista investoinneista sekä siitä, missä määrin tehdyt suunnitelmat poikkeavat investointien todellisesta kehityksestä. Ensimmäinen investointikysely suoritettiin syksyllä 1961, jolloin sen kohteena oli 50 suurta teollisuusyritystä ja 20 teollisuuden järjestöä. Vuoden 1962 investointikysely kohdistui yksinomaan yrityksiin. Kohteena oli teollisuustilaston aineistosta poimittu näyte, joka käsitti noin 600 teollisuusyritystä. Kyselyn vastausprosentti oli 95. Vastaisuudessa kysely toimeenpannaan kahdesti vuodessa, keväällä ja syksyllä.

Investointikyselyn etu käytettävissä oleviin virallisiin in-

vestointitilastoihin verrattuna perustuu siihen, että kyselyn avulla saadaan nopeasti tietoja yritysten investointisuunnitelmista. Investointisuunnitelmien avulla voidaan tehdä investointiennusteita, joiden laatiminen ilman tällaista tiedustelua olisi vaikeata. Kyselyt tulevat tarjoamaan tärkeitä aineistoa myös investointitutkimuksille, jotka maist. Lindblom on tutkimuslaitoksessa pannut alulle.

Suomen kansantalouden kasvukehitystä koskeva perustutkimus

Vuoden 1960 aikana aloitettu perustutkimus, joka koskee Suomen kansantalouden kasvua 1800-luvun puolivälistä nykyaikaan, oli jatkuvasti käynnissä. Tutkimus tehdään lähinnä pankin ulkopuolisia tutkijavoimia käyttäen, mutta pankin kustannuksella ja tutkimuslaitoksen valvonnassa. Valmistuneet tutkimukset tullaan julkaisemaan tutkimuslaitoksen julkaisusarjassa. Tutkimuksen käytännöllistä suorittamista valvoo tutkimuslaitoksen alainen toimikunta, jonka puheenjohtajana on ylijohtaja Eino H. Laurila, varapuheenjohtajana tri J.J. Paunio ja jäseninä tri O.E. Niitamo, lis. Erkki Laatto sekä maist. Paavo Grönlund. Tutkimuksissa käytetystä laskuapulais- ja asistenttityöstä aiheutuu vuoden aikana kustannuksia 1 595 315 vmk.

Tutkimustyön organisoinnissa ei vuoden aikana tapahtunut muutoksia. Eri töiden sektorikohtaisessa edistymisessä on ilmennyt suuria eroavuuksia. Eräät tutkimukset ovat kuitenkin jo niin pitkällä, että tutkimusaineisto on mukattuna koossa.

Ulkomaiset kokoukset

Tri Valvanne osallistui Pohjoismaisen finanssivaliokunnan kokoukseen Uppsalassa 19.11. - 21.11.1962.

Tri Paunio osallistui Suomen edustajana ECE:n 17. yleiskokoukseen Genevessä 2.5. - 9.5.1962.

Lis. Laatto osallistui ECE:n 5.11. - 9.11.1962 Genevessä pitämään "Meeting of Senior Economic Advisers" kokoukseen.

Lis. Helelä osallistui Suomen valtuuskunnan jäsenenä Yhdistyneiden Kansakuntien 17. yleiskokoukseen New Yorkissa ja oli Suomen edustajana taloudellisessa komiteassa 25.9. - 20.12.1962.

Maist. Kukkonen osallistui lyhyen ajan kansantulolaskelmia käsittelevän pohjoismaisen valiokunnan kokoukseen Oslossa 5.11. - 7.11.1962. Samalla matkalla hän tutustui Norjan tilastollisen päätoimiston tutkimustyöhön ja tietokonekeskukseen.

Maist. Vartiainen, Lindblom ja Molander sekä ekonomi Hämäläinen osallistuivat 27.-29.6.1962 Kööpenhaminassa pidettyyn Pohjoismaiseen nuorten kansantaloustieteilijöiden kongressiin. Pankki myönsi matka-apurahoja tähän kokoukseen.

Maist. Lindblom tutustui edellä mainitun matkan yhteydessä ruotsalaisiin investointitutkimuksiin Konjunkturinstitutet'issa, Kungliga Kommerskollegiumissa ja Statistiska Centralbyrå'ssa.

Maist. Puntila osallistui Moskovassa 30.6. - 15.7.1962 pidettyyn International Banking Summer Schooliin.

Komiteat ja toimikunnat

Tri Valvanne oli finanssisuunnitelmakomitean ja sen työvaliokunnan jäsenenä. Komitea jätti mietintönsä huhtikuussa.

Tri Paunio oli työllisyyskertomustoimikunnan jäsenenä.

Lis. Laatto osallistui Ulkomaankaupan neuvottelukunnan asetaman työvaliokunnan työhön, jossa selvitettiin Suomen idänkaupan kehittämiseen liittyviä ongelmia. Huhtikuuhun saakka hän toimi myös vientimaksuneuvottelukunnan sihteerinä.

Lis. Helelä oli hintatasotoimikunnan ja sen asettaman työva-
liokunnan jäsen 1.2. - 24.5. Hintaneuvottelukunnan jäsenenä hän
on ollut 24.5. lähtien.

Lis. Korpelainen on 21.6. lähtien ollut talousneuvoston sih-
teeri ja 11.10. lähtien talousneuvoston tutkimusjaoston jäsen.
Hintaneuvoston varajäsenenä hän on ollut 24.5. lähtien.

Maist. Kukkonen on jatkanut kulkulaitosneuvostolle tehtävää
tutkimusta talviliikenneongelmasta.

Maist. Vartiainen oli kevätkaudella finanssisuunnitelmakomi-
tean toisena sihteerinä. Lisäksi hän oli Suomen Pankin asettaman
kasvututkimustoimikunnan sekä Puolustustaloudellisen suunnittelu-
kunnan rahoitusjaoston sihteerinä.

Maist. Puntila on toiminut pankkilakikomitean sihteerinä.

Tieteelliseen toimintaan liittyvistä tehtävistä mainittakoon
lisäksi: Tri Valvanne on ollut Kansantaloudellisen Yhdistyksen
johtokunnan jäsenenä, tri Paunio Kansantaloudellisen Aikakauskir-
jan päätoimittajana ja lis. Korpelainen toimitussihteerinä sekä
lis. Korpelainen Taloustieteellisen Seuran johtokunnan jäsenenä.

Kirjasto

Tutkimuslaitoksen hoitaman Suomen Pankin kirjaston luetteloi-
hin merkittiin vuoden aikana ⁴⁰⁴607 uutta nidosta, joten vuoden lopus-
sa ¹³²¹nidosten kokonaismäärä oli 13 162 kpl. Uusista nidoksista oli
²⁵⁵349 kpl ostettuja ja ¹⁴⁹258 kpl vaihto- ja lahjakappaleina saatuja
koti- ja ulkomaisia teoksia. Kirjastoon saapui säännöllisesti
67 kotimaista ja 126 ulkomaista aikakauslehteä ja -kirjaa sekä
4 ulkomaista ja 15 kotimaista sanomalehteä. Sen lisäksi saapui
epäsäännöllisesti useita kymmeniä koti- ja ulkomaisia aikakaus-
lehtiä, jotka osittain on sijoitettu arkistoon, osittain lahjoitet-
tu muihin kirjastoihin.

Henkilökunnan koulutus

Tilastotoimihenkilöt r.y. järjesti 11.11.1961 ja 31.3.1962 välisenä aikana tilastoapulaisten peruskurssit, joille tutkimuslaitoksen toimesta osallistui tutkimusapulainen, rouva Vallila.

Henkilökunta

Tri Pauniolle myönnettiin virkavapautta ajaksi 19.9.1962 - 20.7.1963 voidakseen matkustaa Fullbright-stipendiaattina Yhdysvaltoihin, jossa hän lukuvuoden 1962-1963 aikana suorittaa tutkimustyötä Kalifornian yliopistossa Berkeley'ssä.

Maist. Bredenberggille myönnettiin virkavapautta ajaksi 1.10.1962-31.7.1963. Tänä aikana hän harjoittaa jatko-opintoja London School of Economics'issa Lontoossa British Federation of University Women'in myöntämän apurahan turvin.

Maist. Leukkunen oli auskultoinnin vuoksi osittain virkavaapaana kevätlukukauden aikana.

Maist. Kukkonen siirrettiin ylimääräiseksi tutkijaksi lisen-siaattiportaaseen 1.9.1962 lähtien koeajalla. Hänen lisen-siaattityönsä hyväksyttiin Helsingin yliopistossa keväällä.

Maist. Molander siirrettiin kandidaattitutkintonsa jälkeen kuuden kuukauden koeajaksi ylimääräiseksi tutkijaksi kandidaattiportaaseen 1.5.1962 lähtien. Hän siirtyi tähän toimeen ilman koeaika 1.11.1962 lähtien.

Maist. Pihkala otettiin tutkimuslaitoksen palvelukseen ylimääräiseksi tutkijaksi kandidaattiportaaseen 8.10.1962 lähtien kuuden kuukauden koeajaksi.

Helmikuun 1 päivästä määrättiin rouva Juntunen konttoriapulaisen III ja rouva Seppä kassa-apulaisen II toimeen. Samassa yh-

teydessä suoritettiin ylimääräisten virkailijoiden palkoissa järjestelyjä, jolloin rouvat Vallila ja Wolkoff-Jouhki saivat kassaapulainen I:n palkkausta vastaavan palkan, neiti Malmgren kassaapulainen II:n palkan sekä rva Lindqvist ja neiti Harju kassaapulainen III:n palkan.

Nti Eila Hanni, M.A. erosi tutkimuslaitoksen palveluksesta 1.9.1962.

Lis. Laatto oli sairauslomalla maaliskuun alusta huhtikuun 28 päivään ja rva Seppä maaliskuun 8 päivästä huhtikuun 14 päivään.

Tutkimuslaitoksen toimenhaltijoiden lukumäärä oli vuoden lopussa 37 (virkavapaana olevat mukaan luettuina).

25.4.1963